

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/110/2020
Identifikačné číslo spisu: 5316208058
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5316208058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. C., trvale bytom v Č., S. XXXX, zastúpenej JUDr. Ladislavom Šeurym, advokátom v Čadci, Mierová 1725, proti žalovanému M. P., trvale bytom v Č., S. XXXX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou VARMUS, s.r.o., so sídlom v Čadci, Palárikova 83, o zaplatenie 3.431,89 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/105/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. augusta 2019 sp. zn. 8Co/106/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. novembra 2018 č. k. 5C/105/2016-75 konanie o žalobe v časti o zaplatenie sumy 187,06 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 1. októbra 2016 do zaplatenia zastavil (výrok I.). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 3.244,83 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 1. októbra 2016 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.). Zároveň rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 89,10 % (výrok III.). Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde 25. októbra 2016 domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy 3.431,89 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 1. októbra 2016 do zaplatenia a náhrady trov konania. Predmetom sporu bol peňažný nárok žalobkyne (ako podielovej spoluvlastníčky) na zaplatenie náhrady za užívanie celých nehnuteľností žalovaným (ako druhým podielovým spoluvlastníkom), teda i v rozsahu jej podielu, a to v rozhodnom období od 1. januára 2014 do 2. decembra 2015 (do právoplatnosti uznesenia o schválení zmiernu medzi stranami o zrušení podielového spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie).

2. Súd prvej inštancie uvedený nárok žalobkyne s poukazom na čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení zákona č. 87/2017 Z. z. a dnes už i zákona č. 350/2018 Z. z., ďalej len „C. s. p.“) a súdnu prax právne vyhodnotil ako nárok vyplývajúci

žalobkyni z ustanovenia § 137 ods. 1 v spojení s § 123 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. z.“), poukazujúc v tomto smere aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 8. júna 2010 sp. zn. 5 Cdo 184/2009. Ustálil, že žalobkyňa sa domáhala užívania nehnuteľností, ktoré jej v podiele 1-ice patrili, ale užívať ich nemohla pre správanie žalovaného, ktoré trvalo v priebehu celého 28-ročného sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. K takýmto záverom dospel súd aj v oboch skorších konaniach, v ktorých sa žalobkyňa domáhala totožného nároku z totožného skutkového základu, len za iné časové obdobie. Žalovaného ťažilo dôkazné bremeno preukázať právny titul, od ktorého odvodzoval svoj nárok užívať aj spoluvlastnícky podiel žalobkyne, žiaden takýto právny titul ale netvrdil a ani nepreukázal (nepreukázal napr. vzájomnú dohodu so žalobkyňou o bezodplatnom užívaní, nájomnú zmluvu za dohodnutý nájom a pod.), preto bolo treba dospieť k záveru, že základ nároku je daný, keďže vlastnícke právo žalobkyne bolo obmedzené tým, že žalovaný nehnuteľnosti aj v rozsahu jej podielu užíval, v súvislosti s čím mu vznikla povinnosť za užívanie zaplatiť náhradu.

3. Výšku žalobou uplatneného nároku žalobkyňa odvodzovala od znaleckého posudku Ing. Vladimíra Kubinca č. 16/2014. Žalovaný tento znalecký posudok a jeho závery nenamietal, neprodukoval dôkaz, ktorým by jeho závery spochybnil, vyvrátil, resp. dôkaz, ktorým by preukázal inú výšku náhrady, adekvátnu pre rozhodné obdobie. Pri rozhodovaní o výške nároku preto súd vychádzal z tohto znaleckého posudku, v ktorom znalec určil obvyklé nájomné za užívanie rodinného domu číslo súpisné 1063 s príslušenstvom (bez stodoly, ktorá je tiež predmetom tejto žaloby) vo výške 2.781,09 €. Za spoluvlastnícky podiel žalobkyne (vo výške 1-ice) ročné nájomné predstavuje sumu 1.390,55 €. K tejto náhrade žalobkyňa pripočítala aj náhradu za užívanie spoluvlastníckeho podielu v stodole vedľa rodinného domu, ktorú na základe znaleckého posudku znalca Ing. Martina Svrčka č. 20/2017 (z ktorého vychádzal súd i v konaní sp. zn. 9C/59/2013) čiastočne znížila, v prevyšujúcej časti (týkajúcej sa užívania stodoly) vzala žalobu späť a súd prvej inštancie v takejto časti konanie zastavil (so súhlasom žalovaného, nakoľko k späťvzatiu došlo až po otvorení pojednávania. Vo vzťahu k výške nároku síce žalovaný dôvodil tým, že na nehnuteľnosti (rozumej domovej) hradil opravy, úpravy, udržiaval ju, že na nehnuteľnosť vynaložil nie malé náklady, vo vzťahu k čomu navrhoval aj znalecké dokazovanie (v rámci ktorého by sa výška týchto nákladov zistila, resp. preukázala); súd prvej inštancie však jeho návrh na vykonanie dokazovania znalcom z odboru stavebníctva zamietol, pretože absentovali akékoľvek konkrétne skutkové tvrdenia. V tejto časti boli tvrdenia žalovaného strohé, veľmi všeobecné, a také nemohli byť predmetom znaleckého dokazovania. Dodal (súd prvej inštancie), že v oboch skorších konaniach sp. zn. 16C/105/2011 a 9C/59/2013 bola obrana žalovaného rovnaká, ani tam ale uvádzané náklady ani len nešpecifikoval, neuviedol, z akého titulu, resp. aké konkrétne investície titulom údržby, úpravy, či opravy a podobne, v akom rozsahu a kedy (či aj v rámci rozhodného obdobia) mal vynaložiť. Aj v minulosti bol takýto dôkazný návrh žalovaného z rovnakých dôvodov zamietnutý, pričom súd prvej inštancie poukázal i na to, že žalobu o náhradu investícií ešte do spoločnej nehnuteľnosti vzal žalovaný v priebehu sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bez uvedenia dôvodu späť. Záverom uviedol, že pokiaľ žalovaný argumentoval tým, že žalobkyňu vyzýval, aby sa na opravách nehnuteľnosti podieľala a pokúšal sa s ňou zmieriť a že ju upovedomoval o tom, že do domu treba investovať, pričom ona nemala prejavovať žiaden záujem na podieľaní sa na rekonštrukcii či údržbe, žiadne z týchto svojich tvrdení nepreukázal. Vzhľadom k vykonanému dokazovaniu mala podľa súdu prvej inštancie žalobkyňa právo na náhradu za užívanie sporných nehnuteľností v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu, a to aj za žalobou sledované obdobie od 1. januára 2014 do 2. decembra 2015, teda za obdobie 1 rok a 11 mesiacov. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil súd prvej inštancie úpravou z ustanovení § 255 ods. 1, § 256 a § 262 ods. 2 C. s. p.

4. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. augusta 2019 sp. zn. 8Co/106/2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II. a III. potvrdil a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Po preskúmaní rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci o peňažnom nároku na náhradu za užívanie celej nehnuteľnosti nad rozsah spoluvlastníckeho podielu za obdobie od 1. januára 2014 do 2. decembra 2015 zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (mal preukázané, že žalovaný v rozhodnom období užíval spornú nehnuteľnosť výlučne sám, čo napokon nepopieral), na

jeho podklade dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaniu veci aj správne právne posúdil v zmysle § 137 ods. 1 a § 123 O. z. a priznal uplatnenú sumu zodpovedajúcu obvyklému nájomu za nehnuteľnosti v spoluvlastníctve v danom čase a mieste. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, preto podľa § 387 ods. 2 C. s. p. skonštatoval správnosť dôvodov uvedených v jeho písomnom vyhotovení, na ktoré v podstatných bodoch odkázal. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 27. októbra 2010 sp. zn. 6 Cdo 184/2010, v ktorom sa okrem iného uvádza: „Nárok spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vyplýva z ust. § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jeho nevyhnutným predpokladom je užívanie tejto veci druhým spoluvlastníkom (ostatnými spoluvlastníkmi) nad rozsah jeho (ich) spoluvlastníckeho podielu. Neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takomto prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Nie je pritom rozhodujúce, či tento stav vyplýva z dohody spoluvlastníkov (okrem, ak by jej súčasťou bola aj dohoda o bezplatnom užívaní celej veci alebo jej časti), alebo z rozhodnutia väčšinového spoluvlastníka, alebo či ide o faktický stav. Je zrejmé, že ak by spoločná vec vôbec nebola spoluvlastníkmi užívaná, žiaden nárok na náhradu za jej neužívanie by medzi nimi nevznikol. Rovnako takýto nárok nevzniká ani v prípade, ak spoluvlastník užíva len časť veci v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takomto prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívanom oprávnení v rozsahu svojho podielu, a to užívaním zostávajúcej časti veci. Dôvod, pre ktorý tento spoluvlastník prípadne spoločnú vec neužíva, nie je právne významný a rovnako tak nie je významné ani prípadné užívanie časti veci treťou osobou.“

5. Odvolací súd tiež uviedol, že žalovaný tvrdil, že pri posudzovaní prípadného nároku žalobkyne bolo podľa neho nepochybne nevyhnutné prihliadať aj na náklady a investície, ktoré do domu on vložil a vytýkal súdu prvej inštancie aj nevykonanie navrhnutého znaleckého dokazovania (nakoľko on nemá k dispozícii dokumenty preukazujúce investície do spoločnej nehnuteľnosti v spornom období), na túto argumentáciu však reagoval tým, že súd prvej inštancie sa návrhom žalovaného na vykonanie znaleckého dokazovania zaoberal v odôvodnení svojho rozhodnutia v súlade s ust. § 220 ods. 2 C. s. p., kde aj uviedol z akého dôvodu navrhnutý dôkaz nevykonaný. Poukázal na to, že ak sa vyžaduje znalecký posudok, treba dbať na to, aby súd predtým náležite zistil všetky potrebné skutočnosti, ktoré by boli podkladom, z ktorého by znalec pri spracovaní posudku vychádzal. Pokiaľ žalovaný tieto rozhodné skutočnosti neuviedol, nemohol súd prvej inštancie jeho návrhu vyhovieť. Ďalej dodal, že v zmysle ust. § 207 ods. 1 C. s. p. pre nariadenie znaleckého posudku je potrebné, aby na posúdenie skutočností boli potrebné vedecké poznatky a zároveň pre zložitosť postupu nepostačuje odborné vyjadrenie, žalovaný ale neuviedol ani, v čom spočíva zložitosť posudzovaných otázok, pre ktoré by bolo potrebné nariadenie znaleckého dokazovania a mal aj možnosť predložiť i súkromný znalecký posudok v zmysle ust. § 209 C. s. p. Vzhľadom na to nebolo možné zaoberať sa tým, či išlo o náklady na nutnú opravu a údržbu veci, alebo tie, ktoré boli bežnou záležitosťou, od zistenia čoho záviselo, či sa na nich žalovaná ako podielový spoluvlastník mala podieľať, alebo mali byť uhrádzané len tým, kto nehnuteľnosť užíval. Na záver odvolací súd uviedol aj to, že už v uvádzanej obdobnej veci Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/105/2011-327 súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.995,05 € s príslušenstvom z rovnakého skutkového a právneho dôvodu za obdobie rokov 2008 až 2010 a Krajský súd v Žiline rozsudkom z 29. novembra 2018 sp. zn. 10Co/39/2018 rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil ust. § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p.

6. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ aj § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Namietal, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať procesné práva v takej miere, že tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď sa nezaoberali otázkou nákladov na opravu a údržbu nehnuteľností, ktoré vynaložil iba on (žalovaný) a túto otázku ponechali bez právneho významu, a tak vec nesprávne právne posúdili a nevykonali dôkazy, ktoré mali vykonať. Vytýkal súdom, že sa nezaoberali právnou

otázkou potrebnosti zahrnutia nutných nákladov na údržbu a opravu nehnuteľnosti a z toho dôvodu považuje rozhodnutie za nespravodlivé (tým, že opomenuli § 137 O. z.). Navrhol, aby dovolací súd napádaný rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na prejednanie súdu prvej inštancie. Zároveň žiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia.

7. Žalobkyňa navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.), na to oprávnenou osobou (§ 424 C. s. p.), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.) bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

9. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

10. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je potom dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolateľ namietal, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C. s. p.) a to najmä nevykonaním ním navrhovaného dôkazu.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávnosť procesného postupu súdu reprezentujúceho takýto zásah a c/ intenzita zásahu, ktorého dôsledkom je znemožnenie procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere, že už dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. treba rozumieť

nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných (alebo tiež kategorických) procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Z doterajšej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že nevykonanie niektorého z navrhovaných dôkazov bez ďalších relevantných skutočností nezakladá tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Súd totiž nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky stranou sporu navrhnuté dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., lebo týmto postupom súd neporušil právo strany sporu (v tomto prípade žalovaného) na spravodlivý proces.

17. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd nedisponuje oprávnením dokazovať hmotnoprávne skutky, na to slúži nachádzacie (tzv. základné) konanie (v prvej inštancii) a konanie na odvolacom súde. Predmetom dokazovania pred dovolacím súdom sú napr. včasnosť a prípustnosť dovolania; skutkový stav a výsledky dokazovania spred nižších súdov sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, pri § 442). Dovolací súd bol preto viazaný zisteniami súdov nižších inštancií ohľadom rozsahu náhrady nároku žalobkyne.

18. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 C. s. p. viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (tu porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., avšak tieto vady v prejednávanej veci dovolací súd nezistil. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, prečo nepovažovali za potrebné vykonať žalovaným navrhnutý dôkaz a v takejto ich argumentácii nebadat' žiadne medzery ani logické rozpory.

19. V nadväznosti na práve uvedené dovolací súd pripomína konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky uvedené v jeho rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 61/2019, v zmysle ktorého aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie vecí nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Z týchto dôvodov preto dovolací súd dospel k tomu, že dovolanie žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p. prípustné nie je.

21. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a zastával názor, že napádané rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom právnom

posúdení veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte v rozhodovacej praxi nebola vyriešená, a to otázky „potrebnosti zahrnutia nutných nákladov na údržbu a opravu nehnuteľnosti, ktoré vynaložil žalovaný.“

22. Dovolací súd pripomína, že aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C. s. p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania, či dovolateľom napádané rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v C. s. p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, odlišuje (pokiaľ ide o dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci) prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C. s. p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

24. Ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. dopadá na situáciu, v ktorej určitá právna otázka ešte nebola dovolacím súdom riešená, a preto ani nedošlo k ustáleniu jeho rozhodovacej praxe. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom a uviesť, ako ju riešil dovolací súd a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

25. V tejto súvislosti dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ dovolaním neformuloval právnu otázku, ktorú je potrebné riešiť. Namietal len nezohľadnenie nižšími súdmi (pri vyporiadaní zrušeného podielového spoluvlastníctva) ním vynaložených (avšak nepreukázaných) nákladov na opravu a údržbu nehnuteľnosti (hoci ich vynaloženie a aj zahrnutie do vyporiadania v širšom slova zmysle je otázkou skutkovou a nie právnou) a spôsob dokazovania - (ne)vyhotovenia znaleckého posudku (na určenie výšky nákladov zhora).

26. Riešenie skutkovej otázky (questio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (questio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma

právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, resp. aj 7 Cdo 99/2018).

27. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je procesne prípustné ani podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a preto dovolanie podľa § 447 písm. f/ C. s. p. (ako celok) odmietol.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.